

תנן: ואם היה המפטיר קטן — אביו או רבו עוברין על ידו.

ואי אמרת דטעמא משום נצווי הוא, וכי קטן בר נצווי הוא?!

ותמהינן: ואלא מאי טעמא, משום כבוד? וכי קטן בר כבוד הוא?!

אלא, על כרחך, טעמא דשייך כבוד בקטן, משום דאיכא כבוד אביו וכבוד רבו. הכא נמי — שייכא נצווי בקטן, משום דאיכא נצווי אביו, ונצווי רבו.

שנינו במשנתינו: פוחח פורס על שמע וכו'.

בעא מיניה עולא בר רב מאביי: קטן פוחח, מהו שיקרא בתורה, מי נימא דדווקא גדול אסור, משום "ולא יראה כך ערות דבר"⁹², אבל קטן אינו מוזהר, או דלמא, לא שנא?

אמר ליה: ותיבעי לך קטן ערום, מהו שיקרא בתורה?!

אלא, ערום מאי טעמא פשיטא לך דלא יקרא, משום כבוד צבורי: הכא נמי, פוחח קטן, לא יקרא — משום כבוד צבור.

שנינו במשנתנו: סומא פורס על שמע וכו', רבי יהודה אומר: כל שלא ראה מאורות מימיו אינו פורס על שמע.

תניא, אמרו לו לרבי יהודה: הרבה צפו

לדרוש במרכבה שניבא יחזקאל, ואף על פי שלא ראו אותה מימיהם. הכא נמי, מה אכפת לך שלא ראה מאורות מימיו, הא מכל מקום יודע את עניינן על ידי לימוד?

ורבי יהודה אמר לך: התם, במרכבה, באכפתא דליבא [בהבנת הלב] תליא מילתא, והא קא מיכוין — וידע, ולהכי לא אכפת לך שדורש במעשה מרכבה, למרות שלא ראה אותה מימיו.

מה שאין כן הכא, דמשום הנאה ממאורות הוא דמברכינן ברכת יוצר המאורות, והא — לית ליה הנאה, שהרי לא נהנה מימיו מהמאורות!

ורבנן אמרי לך: אף שלא ראה מאורות מימיו, אית ליה הנאה מן המאורות, וברבי יוסי.

דתניא, אמר רבי יוסי: כל ימי חיותי מצטער על מקרא זה להבינו, דכתיב: "והיית ממשש בצהרים כאשר ימשש העור באפלה". וכי מה אכפת ליה לעור בין אפילה לאורה?

עד שבא מעשה לירי.

פעם אחת חיותי מהלך באישון לילה ואפלה, וראיתי סומא, שהיה מהלך בדרך — ואבוקה בידו.

אמרתי לו: בני, אבוקה זו למה לך?

מ"ח].

ותמה הטו"א על רש"י, דבמתניתין פירש דטעמא דפוחח משום כבוד, והכא פירש משום ערוה! ותירצו הרש"ש והשפת אמת, דבמתניתין פירש רש"י לפי מסקנת הגמ' הכא, דאפילו בקטן אסור משום כבוד הציבור.

92. הקשה הטורי אבן, אם זה הטעם דאינו קורא בתורה, א"כ, היאך פורס על שמע ומתרגם? וביאר, דבאמת אין בפוחח משום ערוה, דאפילו לתוס' דהיינו בגדיו קרועים, מ"מ ודאי ערותו מכוסה. וטעמא דאין קורא בתורה — מפני כבוד הציבור. ועיי' בעמק ברכה [עמ'